

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Kwaliteitsonderzoek bij

RK basisschool De Walvis

Plaats : 's-Gravenhage
BRIN-nummer : 26PX
Onderzoeksnummer : 122158
Datum schoolbezoek : 22 maart 2011
Rapport vastgesteld te Zoetermeer op : 20 juni 2011

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Toezichtarrangement 13

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 22 maart 2011 een onderzoek uitgevoerd op RK basisschool De Walvis naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De inspectie heeft voor basisschool De Walvis een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat de opbrengsten mogelijk onvoldoende zijn.

Op 17 november 2010 heeft de inspectie de uitkomsten van deze risicoanalyse met het bevoegd gezag besproken. Naar aanleiding van dit gesprek is besloten een onderzoek uit te voeren om eventuele tekortkomingen vast te stellen.

Toezichthistorie

In 2006 heeft de inspectie basisschool De Walvis als zwak beoordeeld. De school was toen relatief jong en een groeischool. Er werkten veel jonge onervaren leerkrachten aan ervaringsgericht onderwijs (EGO). Deze factoren bij elkaar zorgden voor onrust, weinig stabiliteit en een gebrek aan structuur. Toch was het team over het algemeen zeer gemotiveerd. Dat enthousiasme leidde echter niet tot voldoende tussenresultaten. De eindresultaten heeft de inspectie gezien het korte bestaan van de school niet kunnen beoordelen maar zagen er kwetsbaar uit. Tevens was kwaliteitszorg niet van voldoende niveau en heeft de inspectie indicatoren van de leerlingenzorg met een onvoldoende beoordeeld.

Het onderzoek dat in 2008 werd uitgevoerd liet verbeteringen zien aangezien de eind- en tussen resultaten net voldoende waren.

De inspectie zag tekortkomingen in de zorg. Het aspect kwaliteitszorg was nog steeds niet in zijn geheel voldoende en de inspectie signaleerde dat er relatief veel leerlingen zijn die het eindniveau van eind groep 8 niet haalden. Voor deze leerlingen werd ook geen ontwikkelings- perspectief opgesteld. Op de school was nog veel onrust door het verloop van leraren, internbegeleiders en de directeur. Stabiliteit in de vorm van goede aansturing en kwaliteitszorg ontbrak nog op de school. Toch kreeg de school in 2008 een basisarrangement.

Onderzoeksofzet

Het onderzoek bestond in 2011 uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, te weten, het onderwijskundig jaarplan 2010-2011, onderwijskundig jaarverslag 2009-2010 en onderwijskundig jaarverslag 2008-2009.

- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in twee groepen 1/2, twee groepen 3, twee groepen 4, een groep 5, 6 en 7 en twee groepen 8.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleiders over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten, de opbrengsten, het onderwijsleerproces, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2009 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 Bevindingen

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2009. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2009 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		

Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen				
	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming				
	1	2	3	4
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		●		
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		●		

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding				
	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		●		

Kwaliteitsaspect 8 Zorg				
	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg				
	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving wet- en regelgeving		ja	nee
NT1a	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2a	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO)		●
NT3a	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4a	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4b	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De kwaliteit van de RK basisschool De Walvis is voldoende en de inspectie kent de school een basisarrangement toe. Een enorme prestatie van de directie en het team aangezien de school van ver moest komen. Het professionele en gemotiveerde team heeft vanuit een breed draagvlak de directie gesteund om meer structuur en gezamenlijke organisatie in de school te implementeren. Dit heeft geleid tot een snelle en positieve schoolontwikkeling. Dat wordt het meest concreet zichtbaar door voldoende eind- en tussenopbrengsten in 2011. De basis voor de positieve leerresultaten ligt zeer waarschijnlijk in de rust en structuur binnen de school onder andere ten gevolge van de verbeteringen in het onderwijsleerproces. Het leerstofaanbod voldoet weer aan de kerndoelen en er is binnen het team een eenduidige didactische lijn aanwezig. Tevens heeft de inspectie alle indicatoren van de zorg met een voldoende beoordeeld. De ontwikkelingen zijn nog pril maar de basis is al stevig verankerd in de kwaliteitszorg die ook leidend is voor het schoolbeleid. Ook van dit aspect zijn alle indicatoren met een voldoende beoordeeld.

Met betrekking tot de afstemming is er nog ruimte voor verbetering. Hierin heeft de inspectie nog veel verschillen gezien. Ook kan er veel planmatiger gebruik gemaakt worden van de resultaten van de methodegebonden toetsen. Deze aspecten kunnen bijdrage aan het ervaringsgericht onderwijs (EGO). In het differentiëren en het (nog meer) uitgaan van de mogelijkheden en de belangstelling van de kinderen ligt de uitdaging voor de school het ervaringsgericht onderwijs verder uit te diepen en gestructureerd te vervlechten in het onderwijs op de Walvis.

Toelichting

Opbrengsten

Zoals in het algemeen beeld genoemd, zijn de eindresultaten voldoende. De school verantwoordt zich met de toetsen uit het leerlingvolgsysteem. In 2011 voldoen deze toetsen aan de normen die de inspectie hanteert en daarmee zijn de eindopbrengsten van voldoende niveau. In 2010 en 2009 lagen de leerresultaten nog onder de norm van de inspectie zowel voor groep 7 als groep 8. Maar de positieve tendens zet door, want ook de resultaten van de huidige groep 7 zijn van voldoende niveau.

De tussenresultaten zijn ook voldoende, alle vijf de meetmomenten voldoen aan de normen van de inspectie. De grove analyse die de inspectie tijdens het onderzoek heeft gedaan maakt zichtbaar dat er over het algemeen voldoende groei is met betrekking tot het leerrendement van de leerlingen. Toch is er met name in de bovenbouw nog winst te halen bij de snelle leerlingen. De school had deze constatering ook gedaan en heeft een start gemaakt om hier beleid op te zetten. Daarbij is het belangrijk dat ook de leerkracht in de groep onderzoekt of er niet meer leerrendement uit deze kinderen gehaald kan worden.

Aanbod, didactisch handelen en afstemming

De inspectie signaleert een mogelijk verband tussen de inmiddels voldoende leerresultaten en de onderwijskundige stappen die zijn gezet. Waar een paar jaar geleden het ervaringsgericht onderwijs vooral ook een zoektocht was naar structuur en houvast geeft het nu steeds meer een extra dimensie aan de leermethoden die zijn aangeschaft. Vanuit die structuur probeert het team op een verantwoorde manier het ervaringsgericht onderwijs steeds meer te verankeren binnen de school. Dat wordt onder andere zichtbaar in de werkbrieven van de leerlingen, de projecten die aansluiten bij de belevingswereld van de leerlingen, de wijze waarop georganiseerd is dat de leerlingen zelfstandig kunnen werken en de aankleding van de school. Daarnaast is er een eenduidige didactisch lijn in de school. In de groepen is over het algemeen sprake van een actieve werkhouding van de leerlingen, een taakgerichte werksfeer en de leraren leggen duidelijk uit. De school heeft hier duidelijk in geïnvesteerd.

Leraren geven aan dat er veel onderling overleg is, vooral tussen de parallelgroepen. Constructief overleg komt de eenduidigheid ten goede. De eenduidigheid wordt ook zichtbaar in de klassenmappen die er over het algemeen overzichtelijk en netjes uitzien.

Winst is nog te behalen in de planmatigheid van de afstemming. De inspectie heeft in de groepen verschillende werkwijzen gezien. Daarbij viel het ontbreken van een zekere planmatigheid op. In de plannings van de leerkracht wordt niet altijd de zorg gepland. Het is niet zichtbaar waarom er soms kinderen aan een instructietafel zitten, hoe de leraren de methodegebonden toetsen hebben geanalyseerd en daar een vervolg aan geven. In de handelingsplannen wordt overigens wel beschreven wanneer er tijd en hulp wordt gepland. Toch kan dit concreter worden gemaakt in de dagelijkse plannings. Nu bewaakt nog vooral de intern begeleider de continuïteit.

Daarbij heeft de inspectie een aantal klassikale lessen gezien waarbij er mogelijkheden tot differentiatie waren. De inspectie merkt op dat er weliswaar een start is gemaakt om meer uitdaging te bieden aan leerlingen die dat nodig hebben, maar dat dit echter nog niet daadwerkelijk tot een bevredigend resultaat heeft geleid. Er zijn teveel kinderen die eerder klaar zijn, de uitleg al snappen en zelfs soms een beetje onrustig worden. Een aanbod gericht op deze leerlingen is belangrijk. Het ervaringsgericht onderwijs kan daar een belangrijke rol bij spelen. De werkbrieven van de leerlingen zijn bijvoorbeeld een mooie ingang voor meer planmatige differentiatie.

De leerlingenzorg

De school beschikt over voldoende instrumenten om de vorderingen van leerlingen te volgen en vast te stellen welke leerlingen extra zorg nodig hebben. Er zijn zeer regelmatig groepsbesprekingen en de mooie groepsoverzichten en handelingsplannen worden consequent geëvalueerd. De school signaleert over het algemeen vroegtijdig welke leerlingen hulp nodig hebben. Op de Walvis worden analyses gemaakt met behulp van de verzamelde gegevens waarbij het soms nog iets aan diepgang ontbreekt. Ook zijn er nog wat verschillen in kwaliteit en kunnen de doelen soms concreter worden geformuleerd.

De kwaliteitszorg

Zoals in het algemeen beeld al is aangegeven is de kwaliteitszorg voldoende. De duidelijke aansturing, concrete plannen en eenduidigheid van beleid hebben naar alle waarschijnlijkheid naar kwalitatief beter onderwijs geleid. Door een structurele analyse en evaluatie van de leerresultaten is er sprake van een opbrengstgerichte werkwijze. Tevens is het positief dat de ingeslagen weg wordt geborgd. Onder andere worden afspraken vastgelegd in een handboek en nieuwe leerkrachten krijgen een inwerktraject. Met betrekking tot de evaluatie van het leerproces werkt de school met een kwaliteitszorginstrument. De verantwoording is eveneens op orde maar de directie is voornemens die nog concreter op te pakken.

3 Toezichtarrangement

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de RK basisschool De Walvis het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Naleving

Er is een tekortkoming geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften, die vanwege het programmatisch handhaven standaard zijn gecontroleerd.

Het geldende schoolplan is niet door het bevoegd gezag naar de inspectie gestuurd. De inspectie heeft het bevoegd gezag opdracht gegeven de wet alsnog na te leven.

Mochten de tekortkoming in de naleving opgeheven worden voordat het rapport van bevindingen definitief gemaakt wordt, dan zal de beoordeling van de betreffende wettelijke voorschriften aangepast worden.